مەحوی و نەجات و من!.. سەران محەمەد

١

مەحوی

هە مەلا موحەممەدی کوڕی مەلا عوسمانی باڵخی! ئەی حەکیمی دڵ دەردەداران! هێشتا گیانت لە نێو قافیەکاندا لەگەڵمان دەدوێ.. سەدەو نیوێک پێشتر نووسیوتە: قەی کردنی سوراحی ئەوی تێبگات دەڵێت: دە تێکەڵهاتنە لەگەڵ ئەم خەڵکە تێکەڵەی. ئەی ئەگەر لەگەڵ مرۆڤگەلی ئێستادا بژیایتاتە چیت دەنووسی؟ ئەو پەرداخەی ئاوی حەیاتی تێدەکرێ سەد جار تف و نەفرین لە سوراحی دەکات!

بپرسە لەو میوانانەی گۆڕستان لەملاولاتەوە چەندیان بە خەنجەری دەستان پەڕەی ژینیان هەڵوەریوە؟ هەرچەندە ئەستەمە بۆ ئێمە لە جوگرافیای بوون تێگەشتن، لە ئەم بوونە لەسەر وەفاو راستگۆیی و دەستپاکی و میهرەبانی و خۆشەویستی و لێبووردەیی …. بنیاتنراوە، گەر ئەو بناغانە هەڵتەکین ئەوا لە هەموو لایەکەوە مەرگی جۆراوجۆر شاڵاو دێنێت، دەش دادەمێنی کە بگری بە دەست؟

ئەی پیری عاشق! ئەو عەشقەی تۆی لە هەلهەلەی مەخلوق دوور خستەوە، ئەمڕۆ لە تاقی هیچ خانەقایەکا نابینرێتەوە. ئەمڕۆ وەلوەلەی مەخلوق لە هەموو لایەکەوە بە کەشکەڵانی فەلەك بەرز دەبێتەوە، نازانرێ کێ قوربانییەو کێ جەللاد؟ کێ دزەو کێ خاوەن ماڵ؟ کێ دۆستەو کێ دوژمن! رەنگە لەهەمانکاتدا ئەو عالەمە زاڵم بن و مەزڵوم، گورگ بن لە پێستی مەڕا یان مەڕ بن لە پێستی گورگا.. نازانرێ سەرزەنشتی کێ بکرێ و لە کوێوە دەست بە ژیان ببرێ!

شارەکان بوونەتە سارایەکی چۆڵ، بە چراو زەڕەبینەوە بە دوای مرۆڤێکدا بگەڕێی نایبینیەوە، ئەوەی هەیە دەستەکە لە پشتەوە خەنجەر دەوەشێنێت و دوژمنەکە لە پێشەوە جەرگ بۆ ئاو دەکات.

هە مەلای باڵخی! سەدەونیوێك دوای تۆ دەیجورەکی تەزاوی دەڵەق باڵی بەسەردا کێشاین، تیایدا ماهی مەعریفەت و عەدالەت و ئیحتیرام و ئەمانەت بە یەکجاریی لەمان ئاوا بوو..

ئەی پیری دانا… ئەمەیە شەڕی پاڵەوانە کارتۆنییەکان لەم سەرابستانەدا، سوپایەکیان لە چەکوشی نادان سازکردووە بە سەری مەعدوم و بێ نەوایان.

نەجات

ئەو كاتەی شیعرەكانی ناو كتێبی (ئەزموونێكی جیاوازی شیعر)م بە نەجات حەمید ئەحمەد نارد هەر پێشبینی ئەوەم دەكرد پێشەكییەكی كورتی بۆ بنووسێت و زوو بەم رێوانە بكاتەوە، بەڵام سێ مانگ و نیوی خایاند هەر دەیخوێندنەوە – كە ئەو كات ژمارەشیان ١٥ شیعر بوو نەك ١٩- دوای ئەو ماوەیە سەرەداوێكی بۆ دەركەوت و گوتی دەتوانم كاری لەسەر بكەم، تەواو ئەم بۆچوونە دروستە؛ چونكە رەخنەنووس دەبێت لە دەقەوە زەمینەیەك بسازێنێت و ئەو خاڵە بدۆزێتەوە كە وەك چەق لێكۆڵینەوەكەی لەسەر بنیات دەنێت، چونكە وەك چۆن دەق داهێنانێكە هەر واش لێكۆڵینەوەی ئەكادیمی و باش و ئارگیومێنتی نەگوتراوەكانی دەق و ئیستیتێك و تەكنیك و لایەنە شاردراوەكان خۆی لە خۆیدا دەبێتە دەقێكی ئەدەبی تر.
لەناكاو ئەو مرد نزیكەی دوای ساڵێك لە نووسینی ئەو لێكۆڵینەوەیە، مەرگ هیچ پێوەرێكی نییەو لەناكاودا پرسەی چاوەڕوان نەكراو لەملاو لا بۆ مرۆڤەكان دەنووسێت و هەندێكیان كاریگەری قووڵ لە ناخماندا جێدەهێڵن.
من بە هیچ جۆرێك ئەدەب تێكەڵاوی ژیانی شەخسی نووسەر ناكەم، هەموو مرۆڤێك ئازادە چ رەبازو ئایین و بۆچوون و گروپێك هەڵدەبژێرێت، بەڵام ئەوەی لەیاد ناچێتەوە وردبینی و قووڵیی و تازەگەریی لێكۆڵینەوە رەخنەییەكانی نەجات حەمید بوو، ئەو وەك ستایلێكی هزریی پێرەی بە رەخنەی بونیاتگەریی دابوو و بەرەنجام شتێكی تری لێ دروست كرد بوو.
هەندێكجار ئەو پرسیارە لە خۆم دەكەم كە بۆچی ئەمەی كورد رەخنەگرمان كەمە؟ ئەگەر نەڵێم هەر نیمانە! بێگومان ئەدەبیش بە رەخنە لە بازنەی بەش و لاوەكییەكاندا دەخولێتەوە.
نەجات دوای خۆی چەندان لێكۆڵینەوەو كتێبی رەخنەیی جێهێشت، رۆژنامەی (هزرو هونەر)یش یەكێك بوو لەو بڵاوكراوە ناوازانەی لەسەر ئاستی میدیای ئەدەبیدا نموونەی كەم بوو، ئەوەی سەرنجمدا بوو بە هیچ جۆرێك نەجات هیچ بابەتێكی خۆی تیا بڵاونەكردەوەو وەك بیستبووم زۆر لە كەسە نزیكەكانی لە زویر بوو بوون چونكە بابەتی كاڵوكرچی ئەوانی وەك خاترانە تێدا بڵاونەدەكردەوە.
نەجات لە خەمی هزروهونەردا سیس بوو و دوایی بەدەنگ خامۆش بوو، نەخۆشی و پارادۆكسەكان تەنگیان پێ هەڵچنی، ئەو كات شیعرەكەی

گرانم یاد هاتوو ب خمم گوت ئمی قدری وژو هونر ل ناو قومی بسیتا ..

من

شارکان هند گوربوون تنانت گکك تیاياندا بووت شارك و باس و خواستی خی هی، نوی دیکانی رابردوو تیایدا نام دبن؛ چوون ل رووی مادی و معنویيو ب پشتر ناچن و زر گدراون، خ هموومان لگ گانکاری ئرنیداین، بام بدگان کشی.
ل رووی مادیو هر ماوو مدی بابت و کرسیکی نو دت و ب فلتر خی دکات ب ناو دکاندا، ئوی هبوو بت و نبوو بت هر هوی ودستهنانی ددات ب ئوی بزانت گر پ بقد بی خ انکشرت ئوا ئارامیی لمان بزر دبت، ب ئوی لخ بپرسن: کاک ئوی مافیایکی نوت پی هدستت و لسری دژی ب ئمی کاسب و فرمانبرو بکار ناکرت!
ل رووی معنویيو کسایتی رووخاو و ب متمانو دووفاق و هلپرست و درزن و برژونديخوازو دز و چاولکرو کافام و ناپاك …. وکو گای دار ب گوزرکاندا خلر دبنوو دکونو باوشی کمگاو، ببورن گر بشم: باوشی ک. م. . گا . و!
ک شیرازی ل مژ وکو دنکی تسبیح پچاوو هر دنکی ل ناو زرابکدا توژم دیبات.
من ویستم ب شیعر چژی رسنایتی بکینوو لگ ژیاندا ئاشت بینو، بام کس گوی نگرت، ئو شپل میکافیللی درق و کورانیی ک س دیی بویی هموومانی هاویشت دروی ژیان و مژوو، ئیتر ل دروی ژیاندا کی روح و شیعر ج دبتو؟ ک ئر بووت خستخانیکی تایبتی گورو بس چارسری ئوانی تیا دکرت ک پاریان هی، بی پار بوو ب دوا مبستی ئو بوونورانی لو رووبردا ناودبرن ب مرق!
(پیاوك ل شختر) مژك ئکسجینی دارستان دوور دستکان بوو ک هشتا دارکانی نبدراونتوو زمینکی نکراو ب ئپارتمان کنکرتییکان. دزانم نك شیعر بکو کتب و پنووس و ئوی بلای زین و ویژدان و هست و ئاگامندیدا بچت زرین لو نخشخانیدا هنجیان پ دتو، هرچند مرگ هزکی دادورو برودوا هموومان پلکشی تنیایی دکات، کچی ئستا

لەسەر شێوەی بەردەکان کەس بە مەرگی ئازیزان ڕاناچڵەکێ و تنۆکێك
ئەسرین لە چاوان نایەنێتە خوار، ئیتر نازانم چۆن ئەڵقە
پچڕاوەکانی نێوان ئێمەو ژیان چاک کەینەوە کە هێزی شەڕەنگێزی مر□ق
دەستی خستووەتە بینەقاقای تروسکاییە دڵسافەکانی سەحەر و هەموو
شتێك بۆنی مەرگ دەدات، ئیتر کێ دەچێت (پیاوێك لە شەختە) دەستخات
کە رەنگە خۆی لە کۆپلەیەکیدا ب□د□زێتەوە؟ یان رەنگە ئەو مەرگە
بوەستێنێت و دوابخات.